

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok

reklamációk és

előfizetési pénzek küldendőek

Maros-Vásárhely,

Szentgyörgy utca 9. szám.

ref. lelkészi lakás.

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Fgyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI AR:

Egy évre 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Zichy Mihály festménye: Luther Wartburgban.

Egyháztársadalmi közgyűlésünk.

Immár végérvényesen megállapítottuk egyháztársadalmi, illetőleg erdélyi egyházkerületi értekezleti közgyűlésünk idejét ez év szeptember hó 8., 9. és 10. napjaira s megjelöltük azokat a kereteket is, a melyek között gyűlésezésünk végbe megy. A döntés, igaz, hogy kissé nehéz volt. Ugy a közgyűlés megtartásának külső formáit, mint annak tárgysorozati beosztását illetőleg lehetett volna azt az elvet választani és követni, hogy külsőségekre igyekezzünk. Ez lett volna a könnyebb és tetszetősebb. De úgy hisszük, hogy ez kevésbé illett volna hozzánk s éppen ezért arra az álláspontra jutottunk, hogy a komolyabb s egyuttal nehezebb végét fogjuk a dolognak és éppen azért bizunk abban, hogy Isten segedelmével a lelkekre is építőbb hatású lesz értekezletünk.

Örvendetes előjelként szegezhetjük le azt az emberi számítással bizonyosnak vehető valóságot, hogy ezen értekezletünkön leendő megjelenését kilátásba helyezte Br. Bánffy Dezső egyházkerületi főgondnok önagyméltósága s püspökünk főtiszteletű Kenessey Béla öméltósága. E kilátásoknak súlyát azonban nekünk is mérlegelnünk kell s óvó gonddal úgy készülünk közgyűlésünkre, hogy hangulatban, cselekedetben, a jövőbeli feladatok előkészítésében teljes egység legyen s disszonáns hang fel se mérülhessen. Szüntelen az lebegjen szemünk előtt, hogy nagy feladatok állanak előttünk, nagy kötelességek várnak reánk.

Feladatunk, hogy mint a magyarországi református Sionnaképítésén munkáló egyik legrégebb intézmény, a most folyó protestáns szervezkedések fontos kérdésében helyes utmutatást adjunk. Erre teljes jogcimünk van azon tapasztalatok révén, a melyeket az 1892. évi első szervezkedés óta szereztünk. És nem is kételkedünk azon, hogy erre mód is lesz azáltal, hogy ugyan ezen alkalomból anyaszentegyházunk vezetőembereit, a legtöbb hasoncélú testvérintézmény képviselőit testvéri körünkben fogjuk tisztelni.

Hogy kötelességeink mily nagyok, elég lesz arra utalnunk, hogy nekünk kitartó védekező küzdelmet kell kezdjünk és megvívjunk hitün-

kért, egyuttal nemzeti jogainkért, de nem szét-huzás, ellenségeskedés közben, hanem egyöntetű és szeretetteljes munkában, melyet a Krisztus lelke fog vezérelni.

Készítgessük ezért magunkat előre, hogy Isten segedelme által betelhessenek a szeptemberi napokhoz fűzött reményeink.

Jézus a vendég.

*Szegény ember, csak napszámos,
Kis családja igen számos,
Nagy, keserves munkát végez,
Azután ül az ebédhez.
Koldus ebéd; ő reá vall,
Híg leveske csak egy tállal,
Pléh kanál benn körös-körül
Ennek csak az éhes örül
Szegény ember, jámbor ember
Mindjárt nekilátni nem mer,
Előbb halkán elrebegi,
Véle mondják a gyereki:
„Édes Jézus légy vendégünk,
Áldd meg, a mit adtál nekünk!”*

*Jézus, fenn az örök fényben,
Kedvét leli a szegényben,
Hajt az esdő buzgó szóra,
Szerény, kedves meghívóra.
Veszi földi vándor képét
A gunyhóig vonja léptét.
Bekopogtat: „szabad?” — tessék!
Hej, egy falat, beh jól esnék!
Szegény ember és családja
Fáradt vándort jól ellátja.
„Hát bizony mi vékonyan élünk,
Hanem azért egyét vélünk”
Jézus is kap egy kanalat
Jut rá sok lé, kevés falat.
A szegénység gyöngye kosztját
Véle híven így megosztják.*

*S a mint esznek, eddegélnek,
Tessékelve a vendégnek,
Szól az asszony: anyjuk, lássa,
A leveske mily pompás ma!
Szól az ember: bizony, anyjuk,
Ezt a levest itt nem hagyjuk!
Rég eszünk mi együtt ketten,
De ilyen jót még nem ettem.
Szól egy kislány: édes szülém,
Éledek e levestül én.
Pedig gyöngye, beteg voltam,*

Sorvadoztam, majd megholtam,
Szól a fiuk: én is érzem,
Pezsdül tőle minden részem,
Szinte olyan erős vagyok,
Dolgozhatnám, mint a nagyk,
S mind a többi apróbb cseléd
Eldicsérei cledelét:
Ilyet—nincs is ennek mása—
Nem főz a király szakácsa!

Aldott megelégedettség
Fogja itt el ki-ki testét—
S öreg, apró, mind a hányan,
Esznek boldogan, vidáman.
Hát a vendég?... Őt csak szépen,
Szeliden, a durva széken
S nézi biztatón mosolyogva,
Milyen jó e jóknak dolga.
Feje körül szívárvány gyúl,
Teste ködszövétté lágylul,
Megjelen egy fényes csillag
S Jézus elszáll, mint az illat.

Mire feltekint a jámbor
Boldog nép — már nincs a vándor.
Vajh! ki volt ő, hova lett ő?
Vajjon jóízűt evett ő?
A szívekre halkán száll a
Tiszta érzés s zeng a hála:
Édes Jézus, Téged áldunk,
Te voltál ma vendég nálunk.
Te, ki jó, szegénynek osztod
Ételére a malasztot!

Kozma Andor.

Hazafelé.

A vasúti vonat egy régebben meglehetősen ismeretlen nevű helyen letett engemet s tovább robogott célja irányában. A következő vonatra vártam, mely engemet más sineken utazásomban továbbbitson. Beléptem a váróterembe. Volt benne még néhány egyén, kik ismerőseiket kísérték ki a vonathoz. Ezek is lassanként elszéledeztek, és én, ami nekem már gyakran olyan jól esett, csendesen egyedül voltam a váróteremben. Egy sarokba támaszkodva bent, gondolatvilágom szabadszárnyra kelt. Szemem előtt állott élénken, fárasztóan, izgatva egész úti életem a maga zajával, zsidogásával és szórakozásaival s egyszersmind a sok száz ember közötti egyedüliség azon kibeszélhetetlen érzésével. A jövés és menés, az emberek arcai és viseletei, különböző szokásaik és élet módjuk, a szavak zsidaja, a szemmel és a szavakkal való közlekedés, magános, honvágyban szenvedő, csendes emberek, bátor úszók a fürdői élet folyamá-

ban, örvendetes ismeretségek és kellemellen jellenségek, igénytelen és bátortalan asszonyok és kacérkodó hiu nagy és kis hölgyek s a benyomásoknak és emlékeknek mily áramlata — és most itt vagyok ezen elcsedesült váróteremben s elszokva a csendességtől, azon zajt csaknem hallani vélem.

De a gondolatok nem maradnak meg pusztán az úti élet körében. Hova siettek hát? Mi hatolt be édes fény gyanánt a hegyi levegő látszólagos sikertelen volta miatt némileg elhomályosodott lélekbe?

Az idegen egy szobáskában egy kedves feleséget látott öt kis gyermekkel s köztük ült ő maga s a feleség oldalán körülrajongva a kis gyermekektől; hallotta hangjaikat, mely öt mindig újra meg újra üdvözölték; látta kezeiket, melyek arra törtek, hogy az éppen megérkezett elhalmozzák mindennel, ami egy útban eltörődöttet enyhíthet; látta tekintetüket, mely örömtől sugárzott.

A váróteremben időző idegen éppen útban volt: hazafelé:

Örölsz-e te is kedves olvasóm, hogy a te útat is hazafelé megy?

Egy intézetben, hol mint gyermekek laktunk, vidáman ültünk egy estve mindannyian együtt. Másnap kezdődött a szünidő. Hogy vigadozott a fiatal sereg! De egy fiu csendesen és halványan ült közöttünk. Régen nem érezte már a bánatot, de ma újra rágondolt és mélyen felsóhajtott: nekem nincs otthonom! — Mi éppen nem tudtuk, hogy milyen volt az ő állapota, sőt azt hiszem, hogy ő maga sem tudta azt egészen. De az bizonyos volt, hogy neki a szünidők alatt sem volt otthona. Az intézet volt az ő otthona — s legfeljebb azt tehette meg, hogy némi útipénzzel ellátva, egyszer-egyszer két-három napra elhagyhatta a szolgálatnak házáat (mert egyes fiuk ilyennek tekintik intézetüket és — újra mint idegen ugyan, de szabadabban, valahol egy hegyen, egy tó mellett szállásra talált valamely vendéglőben.

Tán neked sincs otthonod, kedves olvasóm, — nem itt alant gondolkodom most, hanem azt kérdezem, nincs-e otthonod amott odafent?

És ismét máskor egy szép tó mellett laktam, mint száműzött. Csaknem három hónapra ítelt el az orvos, hogy idegen legyek, gyöngén, betegen egy szép vidéken, mely engem korábban úgy elbájolt, mintha az egy darab földi paradicsom volna. Körülöttem mily sokan részesei ugyanazon sorsnak! Többek közt egy kedves fiatal ember északi tájakról, kinek beteg melle miatt határozatlan időre a szelid déli tájakra kell huzódnia. Végre én mehettem haza! „Önnek istenhozadot mondani jövök, kiálték vidáman a kertben időző barátoknak; holnap én utazom haza szeretett otthonomba!“ Könnyektódultak a férfi szeméibe. „Ön haza mehet! óh, a ki mehet haza!“ mondá ő nekem.

Kedves olvasóm, ismered-e te is ezen honvágyat? de az örökkévaló, mennybeli atyai ház utáni vágyat?

Óh Hazafelé! Miért akarsz innen elmenni? Szeretnél megmenekülni a szenvedések elől? Egyszerűen jobb állapotban szeretnél lenni, mint a milyenben itt vagy? Meguntad a földet, mert meguntad a szenvedéseket? Meguntad, mert igazi béke nem honol szivedben?

Nemcsak az lehet ez, bár a valódi honvágy kezdete gyakran itt csirázik.

Vagy azért vágyakozol hazafelé, mert bűneidet untad meg? Szenvédéseidtól magad istentelen módon megszabadítottad magadat s most örvendesz azon világnak, melyben büntelenül lehetsz és fogsz lenni? Így már jobban van. Igen, oly csodálatosnak tűnik az gyakran föl előtttem, hogy én ott egyszerre egészen másforma leszek, — igen, az vonja a szívet azon otthonba, hol többé nem földi levegőt lélekezünk, nem földi álmodat aluszunk, nem a világ gőzét leheljük be s nem a világ jókedvét és bánatát, örömet és szenvedéseit tápláljuk magunkban: sietni Isten paradicsomába, hol a menny levegője árad el körülünk, hol szent étel gyanánt Isten gondolatai táplálnak bennünket, hol a mi benső embereink nagyra nővekednek.

Vagy előrement tiedhez vonz téged a szeretet? A szeretettek viszontlátásának sokat dicsért, gyakran rosszul alkalmazott öröme talán az? Éppen nem akarunk arról kicsinylőleg szólni. Óh gyönyörűség dolog az, ha Istennek gyermekei, kik itt egymást szerették, ott újra találkozni fognak. De még ez sem lehet a legfőbb dolog.

„Az Urnál fogunk lenni mindenha“ — „látni fogjuk őt olyannak, a milyen“, — „magamhoz veszek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok; — és ahol én vagyok, ott kell lenni az én szolgálóimnak is!“ — Nemde, e gondolatok le vannak a Bibliában téve?! Barátaim, az a legbensőbb öröm, Isten gyermekének legszentebb vágya: Őt látni, Nála lenni!

Ismered e vágyat? vagy nem szereted még Idvezitődöt annyira, hogy vágyva vágnál őt színről színre látni? Hogy van ő leírva, szemeink elé festve az evangéliumban! Mily bensőleg szeretett ő bennünket egész a halálig tartó szeretettel! Mily dicső és nagyságos ő most az Atyának jobbján!

Mi lehet az, őt látni! Mily kiolthatatlan szeretetet gyújt meg tekintete, mily gyógyító erőt zárhat magába ezen szeretet! Őt látni, az ég minden más dicsősége és szépsége mennyire elhalványul ezen egyetlen látással szemben! Mily csekélynek fog előttünk feltűnni az ő meglátásához viszonyítva a szent angyaloknak megpillanthatása! Nála lenni — óh vég nélküli boldogság! — Közvetlen a forrásból inni — látásban, nem pedig pusztán csak hitben járni!

Csodálatos-e az, hogy a keresztyének szíve, mely itt Idvezitőjében vigasztalást, békét és örömet talált, mely szomjúságát a forró sivatagon keresztül mentében a hit munkájával enyhítette, ha ez ismeri a „hazafelé“ vágyódást?

Halálos betegen feküdt egy ifju a lassu sorvadás kórágán. Görcsösen fonta karjait a szép ifju élet körül. Csodálatos illatárban terült még el a föld előtte. Karszékéből, melyben a szűkmellőség nehéz óráit töltötte, áttekintett a zöld rétek, a kék tó s a fényárban úszó hegyek felett. Óh el kell tőletek válnom — korán le kell mennem oda alá a sötét borzasztó sirba! És ismét, ha szemei fáradtan lecsukódtak, az övéi, barátai körében töltendő földi örömök édes képei rajzolódtak le előtte; a hasznos tevékenység, komoly, de győzelemmel koronázott küzdelmi évek hatalmasan megragadó képei. És ha bezárultak az ablakok, ha behozták a világosságot, a lámpát, melynek fényénél máskor szellemi munkához ült, — ha tekintete könyvei sorára esett, melyeknek kincses bányájából merítette ismereteit s elégitette ki tudásvágyát — és most a kéz fáradt volt a könyvet tartani s a szem gyöngé nézni a vakítóan fehér alapra vetett szavakat: óh, ekkor ő gyakran, fájdalmas elfogultsággal így kiáltott fel: „el kel válnom mind ettől, olyan ifju vagyok még s az élet még oly rózsásan mosolyog reám!“

Ekkor egy barátja lépett be hozzá, ki őt gyakran látta az egészség szép napjaiban. Ennek elpanaszolta fájdalmát s csaknem úgy látszott, mintha szemrehányást és vádat emelne fájdalmában sorsa ellen.

És a barát együtt sirt vele: de egyszermind a beteg tekintetét, ki különben is sokszoros belső tapasztalatból tudott már az isteni kegyelemről, a mérleg másik serpenyőjére irányozta. Megkísérlette megnyitni tekintetét, hogy belásson abba, amit az „otthon“ rejt. „Hát nem szereted Idvezitődöt, kérde a betegről, hogy nem örülsz őt láthatni, ő hozzá jöhetni? Mégis csak bizonyára örülsz azon, ha egyszer arcára tekinthetsz s szavát saját szájából hallhatod. Óh, mily jól fogod te azt kevés hónap, vagy talán már néhány hét múlva is látni, amit még most csak sejthetsz. Nem lesznek-e azon világnak a maga módja szerint felségesebb hegyei, termékenyebb legelői, elragadóbb világossága, mint ennek az oly szép és mégis oly szegény világnak? A tudományszomj nem nyer-e ott biztosabbat, mint itt a meg nem oldott talányok, az elrejtett alapoknak, a ki nem magyarázott hatások világában?“

Az Úr megáldotta a barátnak szavát, valamint sok más barátok szavait és könyörgéseit. A beteg ifjunak szellemi szemei nem csupán a mulandóra szegeződtek már; megtanultak előre nézni, s a szív megtanult örülni a „hazafelé!“ fölött — és csakhamar így kiálthatott ő föl azon kegyes, életunt és az éjnek

örvendő hercegnővel: „hadd fogassak be Úram, hadd fogassak be Ilyés tüzes szekérébe, hogy lelkem hazamenjen hozzád, a te boldog mennyei hajlékodbá!“

Jeruzsálem, te fennépült város,
Szívem eped, vágyik utánnad!
Beléd jutni, bennem mindig újra
Hő vágyódás, epedés támad.

Itt hagyni a világot
S minden nyomorúságot,
Elrepülni innen:
Erre vágyik minden.

Ha X. városba megyek és marad annyi időm, hogy a magasan fekvő temetői kápolnába fölmászhatok, mely oly remek kilátást nyújt a távoli hegyekre, akkor a kápolna mögött egy sirkövet is fölkeresek. Alatta a Krisztus egyik leghűségesebb szolgájának, minőt csak valaha ismertem, porai nyugosznak. E sirkövön Ábrahám szolgájának, Eliézernek e szavai állanak: „Ne késleljetek meg engemet. Bocsászatok el engemet, hogy menjek az én Uramhoz“. (I. Móz. 24, 56).

Isten ígéje.

I. kor. III. 16.

A kegyes ember szive az élő Isten temploma, a Szent-háromság hajléka.

A megkegyelmezett és a Szent Lélek által megszentelt bűnös szívében csak a Szent-háromság látszik: az Atya, a Fiu és a Szent Lélek. A mint Jézus mondja: A ki engem szeret, az én beszédemet megtartja, az én Atyám is szereti azt és ahhoz megyünk és annál maradunk. Ján. XIV. 23. Ilyen tisztessége és dicsősége leszen a keresztyénnek, a ki a Krisztus vére által megbékél s bűneiből megmosattatva most már hálából mindenek felett a Krisztust, megváltóját szereti, és mivel Őt szereti, parancsolatait is megtartja. Az örökkévaló Isten tér be hozzá. Az Atya az ő Fiáért szereti és keresi őt. Az Atya, Fiu és a Szent Lélek lakoznak benne és maradnak nála. Azért írja Pál is I. kor. III. 16-ban: *Avagy nem tudjátok-e, hogy ti az Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke lakozik ti bennetek? Ha valaki az Isten templomát megszeplősíti, elveszti azt az Isten: mert az Istennek temploma szent, mely ti vagytok.* És a II. kor. VI. 16-ban ismét így ír: *Mert ti az élő Isten templomai vagytok, mint az Isten mondotta: Lakozom ő bennet, és bennet járok; és léstek ő Istenek, és ők lesznek én népem.*

A szentháromság mellett még a Krisztus keresztje is látható az ilyen szívből. Mert ezt nem tudja feledni a keresztyén, elméjéből és szívéből soha ki nem engedi. Jézusnak, a megfeszítettnek szenvedése és halála, az Ő érdeme marad örökké az az alap, a melyre épít, a melyre hite és reménye támaszkodik, az marad szeretetének forrása, Jóllehet magában az Atyára, Fiura és Szent Lélekre tekint, ha még oly

belsőleg egyesült is az Istennel, ha még oly nagy örömben úszik is: mégis örökké visszatekint és azt kérdezi magától: Hogyan jutok én nyomorult, bűnös ehhez a kegyelemhez? Felelet: A megfeszített Krisztus által, ki halálával az Istennel kibékített. Ő az, ki a bűnt, átkot és halált keresztje által rólam elfordítá, és kegyelmet, üdvöt és életet szerzett és ajándékozott nekem; kegyelme és érdeme által vagyok, a ki vagyok.

A hét halálos bűn helyett, kik Krisztus nélkül szívével elfoglalták és az ördög műhelyévé tették, a legellentétebb tulajdonságokat pillantjuk meg benne, melyek: *az alázatosság, szeretet, áldozatkézség, tisztaság, mértékletesség, józanság, türelem és szelidség, buzgóság és áhitat.*

Ki ne törekednék teljes erejéből arra, hogy Krisztus szavait és parancsait megtartsa, vagyis, hogy Benne higgyen, Őt szeresse, Őt kövesse, Hozzá hasonló legyen? holott a hű és szerető szív, mely ígéit megtartja, oly nagy ígéreteket hall — János XIV. 23. v. szerint — hogy t. i. Isten az ilyen szívbé betér és ott lakozik. *Oh szeressük Őt kiált fel János, ki az Ő keblén nyugodott, mert Ő szeretett minket először, — az Istenben marad és az Isten abban.* I. Ján. IV. 16. Itt már oly közel juthatunk Istenhez, itt már oly mélyen száll alá hozzánk, belénk az Isten. Szokjunk egészen, komolyan hozzá, hogy e nagy, felséges vendég bizalmas társaságában legyünk és törekedjünk arra, hogy mindig az Ő közellétében és jelenlétében járjunk, neki magunkat egészen átadjuk, vele maradjunk és lakjunk, mivel maga az Isten lakik és marad velünk.

Körülöttünk minden semmi és elmuló, az egész világ elmulik minden ő dicsőségével, de Isten, Krisztus mi bennünk, örökké megmarad, s ha Hozzá ragaszkodunk, akkor egy Lélek leszünk Vele, I. kor. VI. 17. Ő a legbecsesebb és legdrágább ígérekkel halmozott el, t. i., hogy az isteni természetben részesülünk, ha elkerüljük e világ muló kívánságait. II. Péter I. 4. Oh higgyünk benne, tartsunk Vele úgy, mintha látnók Őt. A ki hiszen Ő benne, örök élete vagy on annak s már itt a földön övé az örök élet, a menny. Ján. VI. 47.

I m a.

Szent, végtelen szeretetre méltó Isten, a mi Urunknak, a Jézus Krisztusnak Atyja és nekünk is Atyánk! Oh hogy szereted az embereket, oh milyen nagyon szeretted engem is nyomorult bűnöst. Milyen boldoggá és örvendezővé tettél a te Fiadban, a Jézus Krisztusban! Bennem akasz lakni — bennem maradsz és én is Benned! Mily közel jöttél te hozzám és én Hozzád! Be kell töltenem egészen a Te teljességeddel. Ef. III. 19. Én ne szeresselek Téged szívem egész teljességéből, egész lelkemből, minden erőmből? Oh ajándékozd nekem ezt a szeretetet! Add, hogy

csupa szeretet legyek, a mint Te csupa szeretet vagy: Add, hogy mindig elevenebben érezzem közellétedet, mindig bensőbben egyesüljek veled! Add, hogy szerelmedtől semmi el ne szakítson. Tarsd meg szívemet örök lakóhelyedül! Vond lelkemet egészen magadhoz, hogy csak Téged szeresselek, csak hozzád ragaszkodjam, s rajtad kívül mindent semminek állítsak, Téged mindenben lássalak, mindenben feltaláljalak. Mindent érted tegyek és szenvedjek, hogy Te légy az egyetlen és mindenem, Te légy szívemnek Istene és Te légy osztályrészem az örökkévalóságban! Amen.

Jó Istenem, a jelszóm ez leszen:
Te lész az én köszálam, menhelyem;
Szívemben hát verj állandó tanyát,
Üttesd fel ott a hitnek sátorát!
Nálad nélkül nincs üdv, nincsen segély;
Szíját erőnk s értelmünk nem segél.
Jöjj hát szívembe, nyisd meg s zárd be azt,
Nálad lelem békém s nyugalmamat.

Szívemhez más érzelmet ne bocsáss:
Szerelmedért szenvedni, halni láss;
Kincs, rang ne légyen kedvesebb nekem
Szerelmednél; azt zengje énekem.
Irtsd a gyomot, gyomláld s pusztítsd a gatz,
Mely engem Tőled elzár, elszakaszt;
Szívemben és lelkemben szüntelen,
Szerelmed lángja égjen végtelen!

Világosság s üdvösség kútfeje,
Életnek, üdvnek, hitnek ereje,
Oh légy enyém, maradj mindig velem;
Erőm, buzgalmam neked szenteltem;
Nálad nélkül csak kin az élet:
Gyönyör s boldogság az Te véled!

Kegyeség útja.

Az Isten útjai.

Thornhill, a híres festő, egyszer azt a megbízást nyerte, hogy a híres Szt.-Pál templomnak (Londonban) a kupoláját kifesse.

A mint így dolgozik s már közel volt munkája végéhez, egyszer—a festők szokása szerint—hátrafelé lépked, hogy távolabbról nézze meg, hogy mutat az, a mint festett. Nem vette észre, hogy az állványnak a melyen dolgozott, egészen a szélére jutott; még egy lépés—s a torony magasságnyi állványról lezuhan s összezúzza magát. Egy mellette dolgozó segédje erre látva a veszedelmet, gyorsan ecsetjéhez nyúlt s a már majdnem kész festményt kezdi összevissza mázolni.

Thornhill, magánkívül haragjában, a fiatal ember felé ugrik, hogy megakadályozza romboló munkájában; mihelyt azonban megértette a helyzetet s a fiatal ember célzatát, szívében a harag hálaéretté változott. „Ha én Önre abban a veszedelmes pillanatban rászólok, — mondotta a fiatalember — úgy Ön bizynára megfordul, hogy lássa a helyzetet

s az esetben menthetetlenül lebukik. Hogy életét megmentsem, nem maradt más választásom, mint hogy festményét elrontsam s ez által az állvány széléről gyorsan befelé lépni kényszerítsem.

Gyakran tesz így az Isten is velünk. Mi emberek ugvanis hajlandók vagyunk arra, hogy magunkat, vagy műveinket bámulva az egyensúlyt elveszítjük. Az Úr azonban időközönként közbe nyúl s megment az elbizakodottság s kevélység örvényéből, részint az által, hogy terveinket megghiúsítja, részint hogy szerencsénket szétrombolja. Mi haragszunk, zúgolodunk, nem egyszer kétségbeesünk e miatt, pedig ha a dolgot megfontoljuk, sikertelenségeinkben s megpróbáltatásainkban is az Úr kegyelmét, irántunk való szeretetét ismerjük fel.

Az új vallásalapító.

A 18-ik század végén egy francia tudós arra a gondolatra jött, hogy a régimódi keresztyénség helyett új vallást fog alapítani. Írt is mindenféle könyveket, a melyekben az új vallásait hirdette, ajánlgatta kénytelen volt azonban tapasztalni, hogy vallása nem igen hódít, neki kevés híveket vonz. E miatt egyszer Talleyrand a híres államférfiú előtt is panaszkodott, a ki panaszkodására a következő megjegyzést tette:

„Bizony, jó uram, új vallást alapítani nem csekély feladat; hanem adok én Önnek egy tanácsot, hogy az miként sikerülhetne.”

„S mi volna az?” — kapott utánna a tudós nagy kíváncsian.

„Tanácsom a következő: — szólta Talleyrand, — Járjon Ön széjjel a népek között és tegyen csudákat gyógyítson különféle betegségeket, támasszon tel halottakat, azután feszíttesse magát keresztre, temettesék el, s harmad napon támadjon fel a halálból... Ha mindezeket megteszi, hiszem, hogy célzott ér.”

A tudós megértette, hogy a beszéd hova céloz s megszégyenülve eltávozott.

Egyháztársadalmi élet.

Egyházkerületi értekezletünk közgyűlése. Értekezletünk választmányából kiküldött igazgatóság Lészay Ferencz ő méltósága s nagytiszteletű Nagy Károly egyházkerületi főjegyző alelnökök elnöksége alatt f. hó 9-én délelőtt 10 órakor, az igazgató-tanácsi ülés teremben ülést tartott, a melyen alapos megbeszélés tárgyát képezte a f. hó szeptember 8. 9. 10. napjaira tervezett közgyűlés programjának megállapítása. Egyelőre csak annyit jelzünk, hogy a program azon keretek között fogadtatott el, a mint azt a „Vasárnap” előző számában leközlöttük s a mire ezután is felhívjuk a szives figyelmet. Részletes tárgy-

sorozatot s egyéb felvilágosításokat közelebbi számunkban fogjuk közölni, de addig szívesen nyújtunk felvilágosítást az érdeklődőknek.

A Lorántffy Zsuzsánna egyesület a szeptemberi közgyűlésen. Annak az igyekezetnek, hogy szeptemberi közgyűlésünkön vendégül fogadjuk mindazon magyarországi testvérintézményeket, a melyek egyháztársadalmi munkával, belmisszióval foglalkoznak s itt minden egyéb tekinteteket félre téve, testvéri indulattal nyújtunk egymásnak kezet az építő s Istenországát célzó munkára – a biztató jelei napról-napra szebb kilátásokat nyújtanak a sikerre. A multkor a budapesti *Bethánia-egylet*, most a *Lorántffy Zsuzsánna-egyesület* elnöksége helyezte kilátásba a megjelenést a következő szép levél kíséretében, a melyre újból kijelentjük, hogy a legnagyobb készséggel és szeretettel várjuk a kiküldött testvéreket:

Igen tisztelt Nagytiszteletű Uram!

Hálás köszönettel vettem a Lorántffy Zsuzsánna egyesületnek címzett, az erdélyi ref. egyházkerület meghívását az egyház társadalmi értekezletre.

Az L. Zs. egyesület nagy örömmel fogja magát képviseltetni a nagyfontosságú értekezleten, ha csak lehet három taggal. Még pedig Paál Árpádné mint L. Zs. egyesület lapjának, — az „Olajágnak“ szerkesztőjével, Böszörményi Jenő egyesületi missionáriussal és egy diaconissa testvérral, hogy a diaconissa testvér intézményét is bemutassuk.

Reméljük és kívánjuk, hogy ez értekezleten az Úr áldása fog nyugodni és az Ő lelkének hatalmas megindítja a résztvevőket kitartó munkára és nem csüggedő lelkesedésre! Szívélyes üdvözléssel vagyok a Lorántffy egyesület elnöke *Szilassy Aladárné*.

Ujtátrafüred, 1908. július 9-én.

H i r e k.

Olvasd a Bibliát.

Önmegtartóztatás mások javáért.

(Kor. I. lev. 10, 23–33.)

Pál apostól idejében gyakran fordult elő, hogy keresztyén embert meghívtak pogány ember lakomáihoz. Ezek sokszor pogány szertartásokkal voltak összekötve; néha pogány áldozatokból származtak, az ételek, italok. Ezeknek élvezete miatt sokan megbotráncóztak, nem tartották azt összeegyeztethetőnek a keresztyén étellel. A mai textusban Pál apostól megmagyarázza, mennyiben szabad a világi örömeiben részt venni és mennyiben követeli a keresztyén szeretet, hogy azoktól tartóztassuk magunkat.

Aranymondás.

Az Isten országa nem ételben, nem italban áll, hanem igazságban, békességben és a Szent Lélek által való örömben. (Róm. 14. 17.)

Oktató jegyzetek:

I. A keresztyén szabadság. Mindenek szabadok nekem, mondja az apostól. Isten jósága Atyánk, ki gyerme-

keik boldognak akarja látni s a kinek minden tiszta örömet megenged. Örvezhetünk a természet és a művészet szépségein: élvezhetjük a barátság örömeit. Testi élvezetektől sem tilt el az Úr s azért teremtette mindazt, ami testünk táplálására szükséges. De igaz örömet csak az fog adni, amit hálaadással élvezhetünk, Bármily mértéktelenségben lehetetlen Istennek igaz szívből hálát mondani adományaiért. Csak olyan dolgok fognak tiszta élvezetet adni, a mik zavarják az igazságot, a békességet, a Szent Lélekben való örömet. Csak olyan társaságban vehetünk részt lelkünk károsodása nélkül, a hová Jézust is elvihetjük magunkkal s ahol róla szabad bizonyosságot tenni.

II. A szeretet korlátja. Sok olyan élvezet van, ami önmagában nem bűn, de ami e világ fiaival hoz kapcsolatba. Lehetséges, de nem bizonyos, hogy azokban részt veszünk anélkül, hogy a mi saját lelkünk kárt szenvedne, ha elég a mi hitünk és a Krisztus iránti szeretetünk. De vajjon azzal nem adunk-e alkaluát másnak, a kinek gyengébb a hite, hogy minket kövessen és azután elessek. Ha elég erősek vagyunk, hogy sajkánkat áteveztessek valamely örvényen, vajjon akkor is megfogjuk-e ezt tenni, ha nyomunkban más sajka jő, melynek hajósát a hullámok biztosan a mélységbe vonják? Az a pohár bor, ami nekünk nem árt, másnak az örök kárhozat kezdete lehet, az a nyereségjáték, amelyben mi részt veszünk, másnak talán erkölcsi züllésre mutatja az utat, az a világi mulatozás, melyről bizonytalan, hogy abban saját tisztaságunkat megővhatjuk, nem fogja gyengébb testvérünknek egész életét mérgezni és bemocskolni? Azért ne a mi saját élvezetünket keressük először, hanem nézzük azt, a mi mást is épít, másnak is hasznos, másnak is tiszta, hervadhatlan örömeket adhat.

Valamely műhelyben egyik fiu gunyolta a másikat: Tudok olyan dolgot tenni, a mit te nem tudsz. — Mi az? — Tudok dohányozni. — Én is tudok olyan dolgot, a mit még te nem is tudsz. — Mi legyen az? — Hogy ne dohányozzak! V. J.

Mit modott Bethlen Kata? Árva Bethlen Kata életét, gyötrelmeit s szent vallásunkért való szenvedéseit bizonyári sokan ismerik olvasóink közül. Őt, a ki gróf Bethleni Bethlen Sámuel Kisküküllő vármegye egykori főispánjának és felesége Borsai Nagy Bordárának, tehát e tiszta kálvinista családnak volt a gyermeke: árvaságában elébb hozzá erőszakolják a pápista gróf Haller Lászlóhoz, azután egy barát tudatlanságát felhasználva hamis úton esketik meg, gyermekeit erőszakkal veszik el tőle s minden praktikát elkövetnek, hogy a pápista hitre térítsék. Egyszer az erdélyi Jezsuiták generálisát küldték el hozzá, a ki miután egyenes úton nem boldogult Bethlen Katával arra kérte, hogy legalább azt igérje meg, hogy: „ha majd valamikor a pápista vallást igazabbnak s jobbnak fogja itélni áttér arra.“ Erre Bethlen Kata, minden habozás nélkül így felelt: „Eb kötelezze kegyelmednek semmire is magát, mert ha én igazabbnak ismerném a pápista vallást, ugy sem férjemért, sem a kegyelmed javaslásáért, hanem az igazság ismeretiért lennék én pápistává. De azt sem kegyelmed sem más meg nem éri, hogy én vallásomat elhagyjam!

Gyász hírek. B e n e d e k József a kolozsvári ref. egyházközség hidelvi elemi iskolája nyug. igazgatótanítója élete 73-ik évében 50 éves hivataloskodás után f. hó 5-én csendesen elhunyt. Az udvarhelyszéki Bibarcfalván született 1830-ban. A székelyudvarhelyi kollégium volt szellemi táplálója, miglen a szabadságharc kitörésekor maga is a többi diákokkal katoná-

nak állt be. A 17 éves ifju huszár részt vett a köpeczi, tömösi, kökösi és szemerjai csatákban s mint bátor, sőt vakmerő harcos tüntette ki magát. Lezajlottak a véres napok s ő ismét visszatért a kollegiumba, hol papi diplomát szerzett. Soha sem volt tényleg pap hivatalosan, de szívvel, lélekkel papjául szegődött a magyar nemzeti nevelés ügyének. 49 éven át volt református tanító Kolozsvárt a hidelvi iskolánál. Mintaképe volt a kötelességteljesítő, teljes odaadással dolgozó tanítónak. Egyetlen órát nem mulasztott, minden percet hiven felhasznált hivatása körében. Szigorú, de jóságos volt. Vizsgái — felettes hatóságai tanuságtétele szerint — mindig kiváló munkásságról, ritka kötelességteljesítésről tettek bizonyosságot. Bodola és Nagy Péter, Szász Domokos és Bartók püspökök tiszteletük és szeretetük nyilvános jeleivel halmozták el hű munkásságáért. Tanítósa 30-ik évében tanítótársai és Szász Domokos püspök szép lelki jutalomban részesítették; nagyrabecsülésüknek oly kiváló jeleivel halmozva el, melyek aranyból, ezüstből többet értek. Ezek az elismerések mindmegannyi értékes keretei a legbecsesebb drágakövek, a népnevelés terén elért szép eredménynek. 1906–1907-ben volt a 49-ik, az utolsó tanéve. Nyugdíjba ment egy év előtt, de a nyugalom a munka, a kötelességteljesítés odaadó emberére lassu halál volt; a munka fentartotta, edzette, a nyugalom megörölte. És 1908 július 5-én utoljára ment ősi tantermébe, de már ravatalra. Innen a hidelvi templomba vittük, hol Kenessey Béla püspök ur bucsuztatta el a néhai egyéniségének szépen megfelelő egyszerű, de nemes és szívhez szóló beszéddel. Innen a hivei és tanítványai óriási serege által kísérve vittük utolsó állomására a temetőbe, hol a sirnál Barabás Samu lelkész vett bucsut tőle. Árván maradt családja megrendült szívvel borult koporsójára, ki aranyat, ezüstöt nem hagyott övéire, de hagyott mocsoktalan nevet. Életirója 1888-ban így irt róla 30 éves jubileuma alkalmából: „Még sok, igen sok nemes tulajdonságot kellene felsorolnunk, hogy B. J. a maga egészében előttünk álljon. Ernyedetlen szorgalma a tanítói pályán, fáradtságot nem ismerő működése a közéletben, határtalan bizalma a kartársakban, humora a társaságban: ezek azon kiváló tulajdonságai, melyek őt tiszteltté, becsültté tették mind a kartársai, mind ismerősei előtt.“ Emléke legyen áldott!

Bodon László a kolozsvári theologia volt jeles, szelidlelkű növendéke, a mult iskolai évben a marburgi egyetem rendes hallgatója életének 24-ik évében Marburgban június hó 28-án elhunyt. Édesapja Bodoni László havadi tanító és neje Vass Polixéna, Gyula, Kálmán, Ilka testvérei siratják az idegen földbe nyugvó fiukat, testvérüket. Megdöbbenéssel vettük a szomorú híradást s lelkünket őszinte fájdalom tölti el az Ur e nemes munkásának elhunytá felett. Az Ur dolgaiba való mélyebb bepillantás vágya

vitte a messzi idegenbe, hogy tanulmányait, tapasztalatait itthon egyházunk javára gyümölcsözt sse. Az Isten azonban másként végzett felőle s akaratja betelt. Ez isteni akaraton való megnyugvást kívánunk a szomorkodott szívű szülőknek, neki pedig csendes nyugalmat fáradt testének az édes anyaföldben, mely mindenütt az Istené, idvességet ne nemes lelkének a mennyben, hol Istennél van immár. Emléke áldott.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhely.

FIÓKINTÉZETEK:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas,
Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztur, Székelyudvarhely.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona

Takarékbetétek: 8 millió korona.

A takarékoságot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon **házi takarékperselyeket** izléses csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen**, bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse könnyen elállhat.

Ha legalább egy korona a perselyben összegyűlt sziveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megtakarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és pénzgyűjtés újból kezdődik.

Agrár Takarékpénztár r. t.
M.-Vásárhely

Nyomatott Adí rápád könyvnyomdájában Maros -Vásárhelyt.